

XXXIV. KÁRPÁT-MEDENCEI HEVESY GYÖRGY KÉMIA VERSENY DÖNTŐJÉNEK PROGRAMJA

A verseny kiírója és rendezője
a Magyar Természettudományi Társulat
Társrendező: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

A Kárpát-medencei döntő fővédnöke

Dr. Pajtókné Dr. Tari Ilona, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem rektora

A döntő védnökei

Prof. Dr. Hórvölgyi Zoltán, az MTA doktora, egyetemi tanár, országos versenyfelelős (MTT-BME)
Dr. Juhász Tibor, PhD, egyetemi docens, tudományos rektorhelyettes (EKKE)

Szakmai együttműködők

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem • Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar • Budapesti Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium • TIT Bugát Pál Egyesülete • TIT Szövetség tagegyesületei

Együttműködő külhoni magyar partnerszervezetek

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT, Kolozsvár) • Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete (Szabadka) • GENIUS Jótékonyági Alapítvány (Beregszász) • Kárpátaljai Magyar Pedagógus-szövetség (Beregszász) • Mentor TT – Felvidéki Tehetségsegítő Tanács (Galánta) • II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász) • Selye János Egyetem (Komárom) • Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Komárom)

A Kárpát-medencei döntő támogatói

Miniszterelnökség • Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal • Agrárminisztérium • Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. – Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) • Emberi Erőforrás Támogatáskezelő – Nemzeti Tehetség Program (NTP) • Földtudományi Civil Szervezetek Közössége (FöCiK) • Magyar Vegyipari Szövetség • Egis Gyógyszergyár Zrt. • Richter Gedeon Nyrt. • Servier Hungária Kft. • CSFK Földrajztudományi Intézet • Magyar Hidrológiai Társaság • Magyarhoni Földtani Társulat • Aggteleki-, Balaton-felvidéki, Bükki-, Duna-Dráva-, Duna-Ipoly-, Fertő-Hanság-, Hortobágyi-, Kiskunsági-, Körös-Maros-, Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság • Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

PROGRAM

JÚNIUS 2. PÉNTEK 12:00–14:25

Érkezés, regisztráció
Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium
3300 Eger, Mátyás király u. 62. (Mátyás király u. Vincellériskola u. sarok) (szendvicsebéd csomag)

14:30 **Utazás a megnyitó ünnepség helyszínére autóbusszal**
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Természettudományi Kar
Eger, Leányka u. 4-8., C épület, 124. előadóterem

15:00 **Megnyitó ünnepség**
Dr. Juhász Tibor, PhD, egyetemi docens, tud. rektorhelyettes (EKKE)
Prof. Dr. Hórvölgyi Zoltán egyetemi tanár, az MTT Kémiai Szakosztály elnöke, országos versenyfelelős
Dr. Majdik Kornélia, Erdélyi Versenyszervező Bizottság elnöke, (az EMT elnökhelyettese)
Prof. Dr. Jedlovszky Pál egyetemi tanár, intézetvezető (EKKE, Kémiai és Fizikai Intézet)

Előadások:
15:30 **Prof. Dr. Szántay Csaba**, tudományos főtanácsadó, egészségügy- és oktatástámogatási vezető (Richter Gedeon Nyrt.):
Mi fán terem a gyógyszeripari kutató?

16:00 **Villányi Attila**, vezető tanár (ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium)
Nemzetközi Junior Természettudományi Olimpia – IJSO

16:15 **Dr. Murányi Zoltán**, főiskolai tanár (EKKE Csillagvizsgáló és Tudományos Élményközpont, EKKE Kémia Tanszék):
Válogatott kísérleteink – kísérleti bemutató

18:30 **Vacsora** a kollégiumokban

19:45 Visszautazás a szálláshelyre autóbusszal

20:00 **Technikai megbeszélés** a szervezőknek, a tanároknak és a zsűritagoknak a szálláshelyen

JÚNIUS 3. SZOMBAT 6:00

Ébresztő a kollégiumban

6:25 Utazás a reggelihez autóbusszal

7:30 **Séta a verseny helyszínére**

8:00–10:00 **Az írásbeli feladatok megoldása: 7. és 8. osztály**
EKKE Kémia Tanszék, Eger, Leányka u. 4-8. D épület

10:30–12:00 **Gyakorlati forduló: 7. osztály**

10:30– 13:30 **Szóbeli forduló: 8. osztály**

11:30–14:00 **Ebéd** a Leányka Bisztróban
3300 Eger, Leányka u. 4. (EKKE C épület)

14:30–16:00 **Gyakorlati forduló: 8. osztály**

13:30–16:30 **Szóbeli forduló: 7. osztály**

14:00–15:00 **Az írásbeli dolgozatok megtekintése:** a felkészítők megnézhetik tanulóik írásbeli dolgozatát, javítását ellenőrizhetik

16:30 Eredmények értékelése (a zsűri zártkörű tanácskozása)

19:45 **Vacsora** a Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium Kollégiumában
3300 Eger, Széchenyi István u. 17.

21:00 Visszautazás a szálláshelyre autóbusszal

JÚNIUS 4. VASÁRNAP 7:00

Ébresztő a kollégiumban

7:55 Utazás a reggelihez autóbusszal
(A bőröndök táskák a Líceum ruhatárában hagyhatók)
8:15 **Reggeli a** Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium Kollégiumában

9:00 Séta az eredményhirdetés helyszínére.

9:30 **Ünnepélyes eredményhirdetés**, díjkiosztás
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem A épület (Líceum)
3300 Eger, Eszterházy tér 1. Díszterem

11:30-tól Úti csomag átvétele, hazautazás

Eredményes versenyzést, élményekben gazdag Kárpát-medencei döntőt kívánunk Valamennyiüknek, és szeretettel várjuk Önöket!

Prof. Dr. Hórvölgyi Zoltán s.k.
egyetemi tanár,
az MTT Kémiai Szakosztály elnöke

Dr. Tardy János s.k.
c. egyetemi tanár,
az MTT ügyvezető elnöke

- Helyszín:** Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Természettudományi Kar C és D épületei. 3300 Eger, Leányka u. 4–8.
- Szállás:** Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium
3300 Eger, Mátyás király u. 62. (Mátyás király u. – Vincellériskola u. sarok)
- Megközelítés:** A vasútállomástól a 11, 12, 14-es buszokkal 2 megálló Lajosváros felé. A buszpályaudvartól 11, 12, 14-es buszokkal 6 megálló Lajosváros felé.
- Étkezés:** A Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium Kollégiumában
3300 Eger, Széchenyi István u. 17.
(a szombati ebéd: Leányka Bisztró, 3300 Eger, Leányka u. 4.)

A KÁRPÁT-MEDENCEI DÖNTŐ ISMERETANYAGA

7. évfolyamos tanulók részére:

- A legfontosabb anyagok (levegő, víz, hidrogén, oxigén, szén-dioxid) tulajdonságai. Anyagcsoportok (elem, vegyület, keverék)
- Oldás, oldatok, tömeg %-os összetétel, elválasztási műveletek. Néhány fontosabb oldószer (víz, alkohol, benzin)
- Atomszerkezet, periódusos rendszer
- Sűrűség, anyagmennyiség, részecskeszám, moláris tömeg és az ezekkel történő számítások
- Néhány elem és vegyület képlete és köznapi tulajdonságai (hidrogén, oxigén, nitrogén, klór, víz, szén-dioxid, sósav, ammónia). A levegő összetétele, fontosabb jellemzői
- Levegőszennyeződések
- Ionok és egyszerű ionvegyületek

8. évfolyamos tanulók részére (a 7. évfolyam és a megyei forduló anyagán felül):

- Redoxi és sav-bázis reakciók
- Szervetlen kémia:
  - A halogénelemek főbb tulajdonságai, a klór. A hidrogén-klorid, a hipó és a klórmész. A sósav reakciói fémekkel
  - Az oxigén, oxidok és hidroxidok. A víz és fontosabb tulajdonságai (reakciója fémekkel, nemfém- és fém-oxidokkal). Az égetett- és az oltott mész. A NaOH
  - A kén és oxidjai. A kénsav (tulajdonságai, felhasználása, előállítás) és fontosabb sói (pl. gipsz, glaubersó, keserűsó)
  - A nitrogén. A nitrogén oxidjai. A salétromsav. Az ammónia és az ammóniumsók
  - A szén módosulatai. A szén oxidjai, a szénsav. A szénsav sói: pl. mész, dolomit, sziksó, szódbikarbóna
  - A szilícium, a kvarc és a szilikátok (pl. vízüveg)
- Szerves kémia:
  - Energiaforrások. Kőolaj és földgáz. Néhány szénhidrogén (metán, etán, oktán) fontosabb tulajdonságai, égése. Megújuló energiaforrások (pl. bioetanol), alternatív energiaforrások

A fentiekén kívül leírás alapján bármilyen anyag tulajdonságainak, kémiai reakciónak értelmezése (egyszerű egyenletek írása is)

A döntő fordulói:
írásbeli (120 perc; 100 pt.); laborgyakorlat (60 perc, 25 pt.); szóbeli (5 perc + felkészülés, 25 pt.)

FONTOS!

Kérjük, hogy a tanulók szíveskedjenek **ünneplő ruhát** magukkal hozni a megnyitóra és az ünnepélyes eredményhirdetésre, valamint **fehér köpenyt** a laboratóriumi gyakorlati fordulóra, **védőszemüveget és vegyszerkanalat, továbbá másodperces időmérésre alkalmas eszközt** (pl. karóra, stopper, stb.).

XXXIV. KÁRPÁT-MEDENCEI HEVESY GYÖRGY KÉMIA VERSENY

DÖNTŐ

2023. JÚNIUS 2 – 3 – 4.
(péntek – szombat – vasárnap)

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT